

ste Livsfornødenheder, har bidraget til, at Ensartetheden i den procentvise Stigning ikke er fremkommet ved ensartet Stigning paa de forskellige Varegrupper, idet det her i Danmark er de almindeligste Varer, der er holdte paa et adskilligt lavere Prisniveau end i vore Nabolande. Ved at sammenligne Priserne i København, Christiania og Stockholm vil man f. Eks. se, at for Rugbrød har Prisen pr. kg i Juli Maaned været: I København 24 Øre, i Christiania 37 og i Stockholm 53 Øre. Naar Prisforskellen er saa overordentlig stor, skyldes det naturligvis foruden de særlige Foranstaltninger, der er truffet her i Landet, at vi i højere Grad end vore Nabolande er et korndyrkende Land, et rugdyrkende Land, men tillige ogsaa den Omstændighed, at vi fra gammel Tid har indarbejdet et særlig udmærket og prisbilligt Rugbrød, hvortil der ikke findes noget tilsvarende i vore skandinaviske Nabolande. Angaaende Flæsk var Forholdet, at Prisen pr. kg. i Juni Maaned i København for fersk Skinkebov var 1 Kr. 50 Øre, i Christiania 1 Kr. 84 Øre og i Stockholm 2 Kr. 44 Øre. Siden er Priserne vistnok faldet i alle disse Lande, stærkest tror jeg i København. For Margarine var Prisen i København 1 Kr. 50 Øre, i Christiania 1 Kr. 57 Øre og i Stockholm 1 Kr. 68 Øre, for Sukker i København 36 Øre, i Christiania 62 Øre og i Stockholm 66 Øre. For disse 4 Levnedsmidler, der alle har været inde under de Foranstaltninger, som er truffet af Regeringen, vil man se, at Reguleringen har herhjemme virket til at tilvejebringe forholdsvis billige Priser. Der er saa andre Varer, der hos os har været dyrere, og det samlede Resultat giver det Billede, som jeg tidligere nævnte, af en nogenlunde ensartet Prisstigning.

Man vil kunne forstaa, at en Prisstigning paa de almindelige Livsfornødenheder, der andrager indtil $\frac{1}{3}$, maa virke overordentlig voldsomt i de Befolkningslag, hvor Indtægterne er smaa og ikke kan bringes til Stigning. Det har været Statistisk Departement magtpaaliggende at søge at faa tilvejebragt et Skøn over, hvorledes Befolkningen overhovedet var i Stand til at komme over Prisstigningen, hvorledes dens Husholdningsførelse laa under dette Prisniveau, og som ærede Medlemmer bekendt har Departementet udsendt en Række Husholdningsbøger til forskellige Familier med smaa Indtægter og bedt dem føre disse Bøger i et vist Antal Dage og derefter indsende dem, for

at Departementet kunde komme til Klarhed over, hvorledes saadanne Familier levede, og ved at sammenholde Resultatet med, hvad der foregik i 1909, hvor en lignende Undersøgelse blev foretaget, drage sine Slutninger. Denne Undersøgelse er netop naaet tilbage til Statistisk Departement, saa at det kun er de allerygtigste Resultater, man derfra har kunnet nævne for mig, men disse Resultater viser dog karakteristiske Bevægelser. Man har undersøgt, hvorledes Forbruget var pr. Dag i Hovedstaden for Familier, hvis Indtægter var under 50 Øre pr. Dag pr. Familiemedlem, mellem 50 og 75 Øre pr. Dag pr. Familiemedlem, mellem 75 og 100 Øre, mellem 100 Øre og 125 Øre, mellem 125 og 200 Øre og over 2 Kr. Det er alle Familier, hvis daglige Indtægter ikke er stærkt forskellige, idet de varierer fra henimod 5 til henimod 6 Kr. om Dagen. Familiernes Levevilkkaar forandres imidlertid uhyre med Antallet af Familiemedlemmerne, og derved fremkommer den store Forskel, at der kan være Familier med en daglig Indtægt af under 50 Øre pr. Familiemedlem og Familier med en daglig Indtægt af over 2 Kr. pr. Familiemedlem. Det vil da vise sig, at af de almindeligste Livsfornødenheder som Rugbrød, Flæskevarer, Margarine, Skummet- og Sødsmælk, Kartofler, Sukker, Flormel og Petroleum andrager det gennemsnitlige Forbrug pr. Familie pr. Dag 173 Øre i de Familier, der pr. Familiemedlem i Indtægt kun har i Gennemsnit 50—75 Øre, medens det for de Familier, der pr. Medlem har over 2 Kr., synker til 117 Øre. Jo vanskeligere Familien er stillet, desto mere er den tvunget til at kaste sit Forbrug over paa disse de almindeligste og billigste Livsfornødenheder. I hvilken Grad Rugbrødet spiller en Rolle i saadanne Familier, faar man et typisk Eksempel paa i den Skala, som viser sig ved denne Undersøgelse. Har en Familie under 50 Øre pr. Familiemedlem om Dagen, bruger den af Rugbrød 1,7 kg om Dagen, i den næste Gruppe, 50—75 Øre pr. Familiemedlem, bruger den kun 1,5 kg, i den næste omtrent 1,4, i den næste 1,21, i den næste 0,84, i den sidste, den, som har over 2 Kr. pr. Familiemedlem, kun omtrent 0,60 kg. Man vil altsaa atter heraf se, at Rugbrødet er først og fremmest for den Familie, som er vanskeligt stillet, Hovednæringsmidlet, og deraf vil man lære, i hvilken Grad det er nødvendigt, at dette Næringsmiddel holdes i en overkommelig Pris.

Jeg har nævnt disse faa Tal her for